

**ΜΕΛΕΤΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ: ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΣΕ
ΠΑΘΗΤΙΚΗ
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ**

A. ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΣΕ ΠΑΘΗΤΙΚΗ

Για να μετατρέψουμε την ενεργητική σύνταξη μιας πρότασης σε παθητική ακολουθούμε την εξής διαδικασία:

• **1ο Βήμα:**

Μετατρέπουμε το αντικείμενο του ενεργητικού ρήματος σε υποκείμενο του παθητικού σε πτώση ονομαστική. Εάν το αντικείμενο συνοδεύεται από ομοιόπτωτους προσδιορισμούς (επιθετικό, κατηγορηματικό, παράθεση, επεξήγηση, συνημμένη μετοχή), θα πρέπει να τους μεταφέρουμε και αυτούς σε πτώση ονομαστική.

Σημείωση: αν το ρήμα είναι δίπτωτο και έχει δυο αντικείμενα, τότε στην παθητική σύνταξη υποκείμενο του ρήματος θα κάνουμε το άμεσο αντικείμενο. Το έμμεσο αντικείμενο θα παραμείνει αντικείμενο και στην παθητική σύνταξη
Ειδικότερα:

- αν το ενεργητικό ρήμα συντάσσεται με αιτιατική και δοτική, υποκείμενο του ρήματος στην παθητική σύνταξη θα κάνουμε αυτό που βρίσκεται σε πτώση αιτιατική.
- αν το ενεργητικό ρήμα συντάσσεται με δυο αιτιατικές, υποκείμενο του ρήματος στην παθητική σύνταξη θα κάνουμε αυτό που δηλώνει πρόσωπο.
- αν το ενεργητικό ρήμα συντάσσεται με δυο αιτιατικές, από τις οποίες η μία είναι το αντικείμενο και η άλλη το κατηγορούμενό της, θα τις μεταφέρουμε και τις δυο σε πτώση ονομαστική· την πρώτη ως υποκείμενο και τη δεύτερη ως κατηγορούμενο του υποκειμένου.

• **2ο Βήμα:**

μεταφέρουμε το ενεργητικό ρήμα στον ίδιο χρόνο και την ίδια έγκλιση της παθητικής φωνής φροντίζοντας να συμφωνεί στον αριθμό και το πρόσωπο με το υποκείμενο.

• **3ο Βήμα:**

μετατρέπουμε το υποκείμενο του ενεργητικού ρήματος σε ποιητικό αίτιο (a,ab+ αφαιρετική, εάν είναι έμψυχο ή απρόθετη αφαιρετική, εάν είναι άψυχο). Εάν το υποκείμενο συνοδεύεται από ομοιόπτωτους προσδιορισμούς (επιθετικό, κατηγορηματικό, παράθεση, επεξήγηση, συνημμένη μετοχή), θα πρέπει να τους μεταφέρουμε και αυτούς σε πτώση αφαιρετική.

Π.Χ.

ενεργητική σύνταξη: Υ Ρ Α ← Επεξ
Galli, [...], everterunt urbem Romam. [21]
παθητική σύνταξη: Υ ← Επεξ Π.Α. Ρ
Urbs Roma a Gallis eversa est.

ενεργητική σύνταξη: Υ ← μετ. έμμ. Α άμ. Α Ρ
Quod illic appensum civitati nomen dedit. [21]
παθητική σύνταξη: Π.Α. ← μετ. Υ Α Ρ
quo illic appenso nomen civitati datum est.

ενεργητική σύνταξη: Υ άμ. Α Ρ έμμ. Α
ut sutor corvum doceret parem salutationem [29]
παθητική σύνταξη: Υ Π.Α. Ρ Α
ut corvus a sutore doceretur parem salutationem

Β . ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΠΑΘΗΤΙΚΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΣΕ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ

Για να μετατρέψουμε την παθητική σύνταξη μιας πρότασης σε ενεργητική ακολουθούμε την αντίστροφη διαδικασία:

- **1ο Βήμα:**

μετατρέπουμε το ποιητικό αίτιο σε υποκείμενο του ενεργητικού ρήματος σε ονομαστική πτώση. Εάν το ποιητικό αίτιο συνοδεύεται από ομοίопτωτους προσδιορισμούς (επιθετικό, κατηγορηματικό, παράθεση, επεξήγηση, συνημμένη μετοχή), θα πρέπει να τους μεταφέρουμε και αυτούς σε πτώση ονομαστική.

- **2ο Βήμα:**

μεταφέρουμε το παθητικό ρήμα στον ίδιο χρόνο και την ίδια έγκλιση της ενεργητικής φωνής φροντίζοντας να συμφωνεί στον αριθμό και στο πρόσωπο με το υποκείμενο.

- **3ο Βήμα:**

μετατρέπουμε το υποκείμενο του παθητικού ρήματος σε αντικείμενο του ενεργητικού. Εάν το υποκείμενο συνοδεύεται από ομοίопτωτους προσδιορισμούς (επιθετικό, κατηγορηματικό, παράθεση, επεξήγηση, συνημμένη μετοχή), θα πρέπει να τους μεταφέρουμε και αυτούς στην πτώση του αντικειμένου.

Π.Χ.

παθητική σύνταξη: Υ Ρ Π.Α.
ut (funus) ignoraretur a marito. [23]
ενεργητική σύνταξη: Υ Α Ρ
ut maritus funus ignoraret.

παθητική σύνταξη: Υ Π.Α. Α Ρ
filius a duce hostium his verbis proelio lacessitus est. [31]
ενεργητική σύνταξη: Υ άμ. Α έμμ. Α Ρ
dux hostium filium his verbis proelio lacessivit.

Γ. ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ ΣΕ ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΟΣ.

Είναι δυνατόν να μας ζητηθεί να μετατρέψουμε από ενεργητική σε παθητική ή το αντίστροφο τη σύνταξη απαρεμφάτου. Σε αυτήν την περίπτωση ακολουθούμε την ίδια διαδικασία που ακολουθούμε και με τη σύνταξη των ρημάτων προσέχοντας όμως ότι το υποκείμενο του απαρεμφάτου βρίσκεται συνήθως σε πτώση αιτιατική (στην ετεροπροσωπία, αλλά και στην ταυτοπροσωπία του ειδικού απαρεμφάτου).

Π.Χ.

ενεργητική σύνταξη:	Nasica sensit	illam	domini iussu id	<u>dixisse.</u>	[24]
			Υ	Α	απαρ
παθητική σύνταξη:	Nasica sensit	ab illa	domini iussu id	<u>dictum esse.</u>	
			Π.Α.	Υ	απαρ

παθητική σύνταξη:	meminero	urbem Romam et Italiam a Mario	<u>conservatam esse.</u>	[40]		
			Υ	Υ	Π.Α.	απαρ
ενεργητική σύνταξη:	meminero	Marium urbem Romam et Italiam	<u>conservavisse.</u>			
			Υ	Α	Α	απαρ

Ημερομηνία τροποποίησης: 02/05/2011